

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 81g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 313 alineatul (5) din Codul de procedură penală
nr. 122-XV din 14 martie 2003
*(plângerea împotriva acțiunilor ilegale ale organului
de urmărire penală)*

CHIȘINĂU

27 iunie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 9 iunie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iunie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 313 alineatul (5) din Codul de procedura penală nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de Nichita Ipati, parte în dosarul nr. 10-42/16, pendinte la Judecătoria Criuleni (sediul central).

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 9 iunie 2017 de către judecătorul Viorica Ursu din cadrul Judecătoriei Criuleni (sediul central), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 8 septembrie 2016, Nichita Ipati a înaintat în instanța de judecată o plângere împotriva ordonanței din 26 iulie 2016, emisă de procurorul Procuraturii raionului Criuleni prin care a refuzat deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal.

4. În procesul examinării plângerii, Nichita Ipati a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 313 alineatul (5) din Codul de procedură penală.

5. La 12 mai 2017, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr.248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 313

Plângerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

„(1) Plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

(2) Persoanele indicate în alin.(1) sunt în drept de a ataca judecătorului de instrucție:

1) refuzul organului de urmărire penală:

a) de a primi plângerea sau denunțul privind pregătirea sau săvârșirea infracțiunii;

b) de a satisface demersurile în cazurile prevăzute de lege;

c) de a începe urmărirea penală;

d) de a elibera persoana reținută pentru încălcarea prevederilor art.165 și 166 din prezentul Cod;

e) de a elibera persoana deținută cu încălcarea perioadei de reținere sau a perioadei pentru care a fost autorizat arestul;

2) ordonanțele privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală;

3) alte acțiuni care afectează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

(3) Plângerea poate fi înaintată, în termen de 10 zile, judecătorului de instrucție la locul aflării organului care a admis încălcarea.

(4) Plângerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii.

Neprezentarea persoanei care a depus plângerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plângerii, procurorul și persoana care a depus plângerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii dau explicații.

(5) Judecătorul de instrucție, considerând plângerea întemeiată, adoptă o încheiere prin care obligă procurorul să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului sau ale persoanei juridice și, după caz, declară nulitatea actului sau acțiunii procesuale atacate. Constatând că actele sau acțiunile atacate au fost efectuate în conformitate cu legea și că drepturile sau libertățile omului sau ale persoanei juridice nu au fost încălcate, judecătorul de instrucție pronunță o încheiere despre respingerea plângerii înaintate. Copia de pe încheiere se expediază persoanei care a depus plângerea și procurorului.

(6) Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că prevederile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală nu corespund cerințelor de previzibilitate consacrate la art. 23 din Constituție, întrucât nu prevăd expres că judecătorul de instrucție are dreptul de a obliga procurorul să deschidă procedura de revizuire a procesului penal atunci când constată că există circumstanțe în acest sens.

9. Astfel, autorul excepției susține că prevederile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală contravin articolelor 4, 7, 8, 15, 16, 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către Nichita Ipati, parte în dosarul nr. 10-42/16, pendinte la Judecătoria Criuleni (sediul central), este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135

alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

13. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

14. Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 313 alin. (5) din Codul de procedură penală.

15. Curtea observă că autorul excepției invocând încălcarea prevederilor articolelor 4, 7, 8, 15, 16, 23 și 26 din Constituție, în esență, susține că prevederile legale contestate sunt lipsite de claritate și previzibilitate.

16. Astfel, în partea ce ține de invocarea art. 23 din Constituție, Curtea reține că este nefondată alegația autorului excepției potrivit căreia art. 313 alineat (5) din Codul de procedură penală nu ar corespunde cerințelor de calitate a legii, întrucât aspectele învederate de autorul excepției vizează, *de facto*, interpretarea și aplicarea legii. Or, acest aspect nu intră în sfera de competență a instanței de contencios constituțional.

17. Mai mult, Curtea subliniază că prevederile contestate stabilesc în mod expres obligativitatea încheierii judecătorului de instrucție, și anume: „*Judecătorul de instrucție, considerând plângerea întemeiată, adoptă o încheiere prin care obligă procurorul să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului sau ale persoanei juridice [...]*”.

18. Prin urmare, având în vedere cele enunțate mai sus, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este vădit nefondată și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 313 alineatul (5) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie

2003, ridicată de către Nichita Ipati, parte în dosarul nr. 10-42/16, pendinte la Judecătoria Criuleni (sediul central).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 27 iunie 2017
DCC nr. 64
Dosarul nr. 81g/2017*